

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
İNSAN HAKLARINI İNCELEME
KOMİSYONU
GÖÇ VE UYUM ALT KOMİSYONU
TUTANAKLARI

24 Haziran 2020 Çarşamba

KONU

-Türkiye-Yunanistan Sınır Bölgesindeki Sığınmacı Geçişlerinin Yerinde İncelenmesine İlişkin
Taslak Rapor hakkında görüşmeler

24 Haziran 2020 Çarşamba
BİRİNCİ OTURUM
Açılma Saati:12.47
BAŞKAN: Atay USLU (Antalya)

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Değerli milletvekillerimiz, Göç ve Uyum Alt Komisyonunun toplantısına başlıyoruz. Hepinizi hürmetle selamlıyorum. (x)*

Biliyorsunuz, pandemi sürecinden önce bazı arkadaşlarla beraber Edirne’ye gitmiştik. O dönemde Yunanistan sınırından geçişlerle ilgili bir artış vardı. Bu konuyu yerinde inceleyelim, orada neler oluyor görelim, Meclis Komisyonu olarak da bunları raporlayalım istemiştik. İncelemeyi o süreçte gerçekleştirdik ama ardından bir toplantı yapalım dedik, olmadı, sonra da pandemi süreci ortaya çıktı. Artık o raporu görüşelim istiyoruz, nihayetlendirelim. Önce alt komisyonumuzda görüşelim, daha sonra inşallah üst komisyona sunup üst komisyonda da görüşürüz. Alt komisyonda kendi aramızda konuştuğuktan sonra üst komisyonda, ilgili kamu kurumlarını da çağırarak, sormak istediklerimiz varsa ilgili kamu kurumlarına da bu konuyu sorarak veya onların da görüşlerini alarak raporu sonuçlandırılmak istiyoruz.

Türkiye, Suriye krizi çıktığı günden beri açık kapı politikası gereği mültecileri ülkesine kabul ediyor. Bugün, Türkiye’de 3,6 milyon Suriyeli bulunuyor. Tabii ki bunların -temel ihtiyaçlar dâhil olmak üzere- bazı ihtiyaçları ülkemiz tarafından gideriliyor.

Şimdi, o dönemde neden bir yığılma oldu, kapılar neden açıldı, ne oluyordu, onu bir kere daha hatırlatmak istiyorum. Bugün, tabii -hamdolsun- Türkiye’nin araya girmesiyle İdlib’de huzur ortamı kısmı de olsa sağlandı ama o dönemde ciddi bir sıkışıklık vardı. Uluslararası kuruluşlar, 1 milyondan fazla Suriyelinin İdlib’i terk ettiğini, 2,5 milyon Suriyelinin daha terk etme durumunda olduğunu, bombalar altında sivillerin öldüğünü ifade etmişlerdi. Tabii ki Türkiye’de sınırlarımıza doğru 3,6 milyon Suriyelinin yanında tekrar 3,5 milyonluk yeni bir baskı oluşmuştu. Bu baskının da ortaya çıkardığı domino etkisiyle Türkiye, Türkiye’yi terk etmek isteyen sığınmacılara kapısını açtı. Şunu ifade edeyim: Dünyada sığınmacılara çıkış kapısını kapatan tek bir ülke var; Türkiye. Giriş kapısını neredeyse bütün ülkeler kapatıyor. Şimdi, Yunanistan’a gidiyorsunuz giriş kapısı kapalı ama Yunanistan’dan da başka bir Avrupa ülkesine geçmek istediğiniz zaman Yunanistan asla dur demiyor. Avrupa’nın başka bir ülkesine gidelim, Almanya’ya gidelim. Almanya da kendi ülkesini terk etmek isteyen sığınmacılara asla “Benim ülkemi niye terk ediyorsun?” demiyor. Yalnızca Türkiye bu konuda ihtiyatlı davranıyor. Bunun sebebi de geçişler genelde Ege’den oluyor, Avrupa sınırları açmamış, Ege’den geçişlerde de insanlar hayatlarını kaybediyor, çocuklar hayatlarını kaybediyor, kadınlar hayatlarını kaybediyor. Bu sebepten dolayı biz Ege’den geçişleri durdurmak için ciddi çaba sarf ediyoruz ilk günden itibaren. Ancak ortaya çıkan domino etkisi nedeniyle, tabii, kapıları açma kararı aldı Hükümetimiz. Almasından sonra da sığınmacılar kapılara doğru yoğunlaştılar ve kapılardan geçmeye çalıştılar.

İçişleri Bakanımızın açıklamasına göre o süreçte yaklaşık olarak 150 bin sığınmacı, Türkiye’yi terk ederek Avrupa’ya geçti. Biz ziyaretimizde, yaklaşık 5 bin sığınmacının kapıda beklemekte olduğunu gördük. Hem il valimizden hem de diğer yetkililerden edindiğimiz bu şekildedir. Bu 5 bin sığınmacı, tabii, pandemi sürecinde ne oldu? Ben daha sonra onu da araştırdım, Komisyonumuza da bilgi vereyim. Daha sonra çağıracağımız bürokrat arkadaşlar da belki bu konuda bize bilgi verir. Pandemi ortaya çıkınca, tabii, geçişlerde kapılar açılmayınca, bunlar Göç İdaresi tarafından önce geri gönderme merkezlerine alındılar ve on dört günlük karantinaya tabi tutuldular. Hepsisi tamamen bölgeden otobüslerle -ayrılmak (*) Coronavirus salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalarına katılmaktadır.

isteyenler tabii ki- alındı, geri gönderme merkezlerinde tutuldu, geri gönderme merkezlerinde on dört günlük karantina süreci sonunda da daha önce yaşadıkları illere tekrar dönüşleri sağlandı. Orada gördük ki sığınmacılara karşı insani olmayan bir tutum söz konusuydu. Yalnızca gaz bombaları değil, gerçek mermilerin de kullanıldığını gördük. Şimdiye kadar, tabii, çok fazla bir şekilde sığınmacıların itildiğini, püskürtüldüğünü, farklı şekilde kötü muameleye tabi tutulduğunu görmüştük ama ilk defa belki de sığınmacılara gerçek mermiler sıkıldı ve ölümlerine sebep oldular. Yine, yaptığımız yerinde incelemelerde, toplam olarak 3 sığınmacının hayatını kaybettiğini incelemiştik. Suriyeli bir sığınmacı da karşıya geçtikten sonra gerçek mermilerle hayatını kaybetmişti. Onun bir arkadaşıyla da yerinde mülakat yaptık, arkadaşı da onu net bir şekilde ifade etti. “Kadın ve çocuklarla beraberdik. Yunan güvenlik kuvvetlerinin bize gerçek mermilerle ateş etmeyeceğini düşündük ama maalesef gerçek mermilerle ateş ettiler ve arkadaşımız öldü.” demişti ve arkadaşlarının cesedini Türkiye’ye kendi sırtları üzerinde getirmişler, Türk askerinin yardımıyla Meriç Nehri üzerinden geçmişler.

Değerli arkadaşlar, tabii, herkesin kendi ülkesinden her zaman ayrılma hakkı var; bu, uluslararası bir hak. Yine, uluslararası başka bir hak var, Avrupa ülkelerinin tamamının imza altına aldığı sığınma hakkı. Bir insan bir ülkeye sığınma talebinde bulunursa mutlaka sığınma talebinin alınması gerekiyor. Sığınma talebi alınır, incelenir ve sonuçta eğer bir hak varsa o verilir, yoksa sınır dışı edilir. Yunanistan bunların hiçbirini yerine getirmeden, sınırdan itibaren böyle bir talebi bile almamış, dolayısıyla sığınma hakkı ihlali de ortaya çıkmıştır. Yalnızca Yunanistan değil, tabii, o bölgede Fronteks araçlarının da görev yaptığını gördük. Yani, tüm Avrupa ülkeleri bu süreçte hakikaten sığınmacılar konusunda, mülteciler konusunda hak ihlali içerisinde bulunmuşlardır diye düşünüyoruz.

Bu sorun, tabii, dünyanın sorunu, hem kabul süreçlerinde hem uyum süreçlerinde hem de kaynak ülkelerdeki sorunların çözümü süreçlerinde hepimizin üzerine düşen bir konu var: Sığınmacı konusu bir ülkenin konusu değil, sığınmacıların külfetinin paylaşılması konusu yalnızca bir ülkenin sorunu değil, tüm dünyanın sorunu, olaya öyle bakmak lazım. Bütün ülkelerin, bütün dünyanın bu konuda üzerine düşen görevi yerine getirmesi gerekiyor, yoksa bu sorun dünyanın sorunu olmaya devam eder ve netice itibarıyla bu insanları biz dünyaya sığdıramıyoruz, dünyaya sığdıramadığımız bu insanlar hem güvenlik açısından hem de başka açılardan, ekonomik açıdan, mutlaka sorunların kaynağı gibi görülmeye devam eder. Oysa şunu da ifade edeyim, sığınmacılar asla sorunların kaynağı değil; ortada bir sorun var, sorunun mağdurları sığınmacılar. Bu mağduriyet, kaynak ülkedeki sorunlar giderilirse inşallah dünyada hiç kimse evinden barkından, yurdundan da ayrılmaz.

Geçen hafta Dünya Mülteciler Günü’ydü. Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği bir rakam açıkladı: Dünyada 79 milyon zorla yerinden edilmiş insan var, 80 milyon. Yani eğer bu sığınmacılar bir devlet kursaydı herhâlde dünyanın 13’üncü, 14’üncü büyük ülkesi olacaktı. Hakikaten ortada böyle de bir vahim durum var.

Ben açılış konuşmasını yaptım.

Buyurun, görüşlerinizi alalım. Aldıktan sonra, arkadaşlar bir taslak rapor hazırladılar, bu taslak rapora mutlaka şerh varsa veya eklemek istedikleriniz varsa onları ekleyelim. Üst Komisyon da ayrıntısıyla inşallah görüşürüz.

Buyurun.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Herkese merhaba.

Değerli arkadaşlar, şimdi, biz 4 Martta ziyaret ettik Pazarkule’yi ve şu anda bu raporu konuşuyoruz. Oldukça gecikmeli oldu. Tabii, corona mazereti vardı. Ama bu gecikme, maalesef, iktidarın politikalarının insan haklarına ne kadar aykırı olduğunu göstermesi açısından da önemli bir gecikme oldu. O günlerin harareti geçtikten sonra ne kadar önemli bir yanlışa insan hayatını hiçe sayarak imza atıldığı ortaya çıktı. Biz oraya ne zaman gittik? 4 Martta. Türkiye’de corona salgını ne zaman başladı?

11 Martta. Demek ki Çin’de ekim, kasım aylarında başlayan bir corona salgınının Türkiye’ye geleceği bilindiği hâlde on birlerce kişinin bir hareketlilik içinde olması sağlandı ve bu, çok büyük bir hataydı. Düşünün, tam salgının göbeğinde aslında bu insanları sınıra sürmüştünüz, çok çok tehlikeli bir şey. Ben hem bir insan hakları savunucusuyum hem de doktorum, inanılmaz bir şey bu, kabul edilecek bir şey değil. O zamanlar bunu bilmiyorduk, bunu çok fazla eleştirmiyordum ama 11 Mart ve sonrasında corona döneminde yaşadıklarımız bize ne kadar vahim bir hata yapıldığını gösterdi. Düşünün, corona salgınının başladığı bir zamanda biz oraya gittik, Pazarkule’de binlerce insan iç içeydi, felaket bir ortam vardı.

Şimdi, ben bu 28 Şubatta Türkiye’nin kapıları açması isteği üzerine Sayın Başkana bir mesaj yollamıştım WhatsApp’tan, “Bir an önce bölgeye girerek araştırma yapalım.” demiştim. Atay Bey de bana Dışişleri Bakanlığının açıklamasını göndermişti, “Türkiye’nin politikasında bir değişiklik yok.” demişti. Şu anda, o gün, 28 Şubattaki Dışişleri Bakanlığının açıklamasının yalan olduğunu görüyoruz çünkü politika değişmişti, bunu en iyi Atay Bey bilir ama Dışişleri Bakanlığının sözüne sanırım gafil avlandı çünkü politika değişmişti ama samimiyetsiz politikalar sonrası böyle doğru olmayan açıklamalar yapıyordu.

Şimdi, bakın, benim takip ettiğim Akyurt’taki Geri Gönderme Merkezi -Atay Bey de orayı iyi bilir- oradan size isterseniz videolar da göstereyim, bana bunları ileten avukat beyin iletilerini de göstereyim. Akyurt Geri Gönderme Merkezinde göçmenleri otobüslere doldurup doldurup devletin otobüsleri aldı, Edirne’ye götürdü. Bunlar ispatlanmış vakalar. Yani, maalesef, kamu idaresinin, insanları zorla tutup Edirne’ye gönderen görevlileri var. Bunlar benim çok net ispatlayacağım şeyler, avukatın ismi, Akyurt Geri Gönderme Merkezindeki videolar. “Biz sizi her hâlükârda Yunanistan sınırına bırakacağız. Oradan geri dönebiliyorsan kaç, oradan geri dön. Ama bugün Yunanistan sınırına gideceksiniz.” demiş. “Herkes götürülüyor, zorla götürülüyor.” Avukat arkadaş bunu söylüyor.

Şimdiye kadar iktidarın politikaları “Biz mülteci kardeşlerimize sahip çıkıyoruz, 4 milyona yakın mülteciye sahip çıkarak güzel bir iş yapıyoruz.” diyordu. Şahsen ben de mülteciler konusunda hassas birisi olarak bunu destekliyordum. Ama 28 Şubattan sonra aniden bir iktidar dili ve medya dili değişikliği oldu ve “Bu göçmenler ülkemizde ne arıyor? Defolsunlar, gitsinler.” söylemleri başladı ve birçok il ve ilçede göçmenlere yönelik saldırılar oldu. bunu da kayıtlarda hepimiz görebiliriz.

Şimdi, bir açıklama yapıldı İçişleri Bakanlığı ve Edirne Valiliği’nden. “Ülkeden ayrılmak isteyenlere bu isteklerine uygun olarak engel olunmamaktadır.” dendi. Bunun denmesi şu, işte, bahsettiğiniz üç tane ölüm ve diğer yaralanmalardaki iktidarın sorumluluğunu gösteren bir açıklamadır. Ve biz, bakın, hep birlikte gittik Edirne Valiliğine, ardından Pazarkule’ye gittik. Sanırım, hepiniz de şaşırmışsınızdır. Pazarkule’ye vardığımızda ortalık bir kargaşa yeri, insanlar yaralanmıştı, kan revan içindeydi ve orada yüzlerce göçmen sıfır noktasında karşı tarafa taş atıyordu, karşı tarafa geçmeye çalışıyordu, yükleniyordu, karşı taraftan da gaz bombaları, mermiler falan yağıyordu.

Şimdi, tabii ki Yunanistan’ın yaptığı, ağır insan hakları ihlali; onu ben Genel Kuruldaki konuşmamda da oradan getirdiğim mermiler falan göstererek söyledim. Ama orada yüzlerce polis görevlisini biz gördük ve sınıra yüklenen, Yunanistan’a taş atan göstericilere “Durun ne yapıyorsunuz? Böyle bir şey yapmayın, bakın bomba geliyor.” demiyordu kimse. Herkes göz yumuyordu ve göçmenler oraya yükleniyordu, bunu hepimiz orada gördük. Bir savaşa alanına dönmüştü. Yani polisler oturup seyrediyordu, yaralanan olunca da ambulanslar alıp götürüyordu. Bu, inanılmaz bir manzaraydı ve yaşatılan tiyatronun ne olduğunu gösteriyordu. Yani burada bir yüklenme görüntüsü olsun Avrupa’yı tehdit edelim, bir şantaj olarak kullanalım, bir koz olarak kullanalım ve onlar da Türkiye’nin bu kozuna karşı işte bir anlaşmaya gelsinler dendi.

Şimdi, biz Pazarkule’de bu görüntüleri gördük. Çok vahim görüntülerdi. İnsanlar orada kurban ediliyordu âdeta. Karşı taraftan ateş açılıyor ve oradaki gariban göçmenler ölüyor veya yaralanıyordu. Ve oradan döndük, Pazarkule’de bir açıklama yaptık. Şimdi, o açıklamadan sonra da Doyran Köyüne doğru hareket ettik değil mi hepimiz biliyoruz.

Şimdi, arkadaşlar ben defalarca insan hakları raporları hazırlamış birisiyim. Yani böylesine vahim bir olayın yaşandığı yerde orada en az 5 bin insanın olduğu bir yerde bir kişiyle bile görüşmeden Pazarkule’den ayrılmak, kabul edilebilecek bir hadise değil. Yani biz oraya niye gittik? Mağdur, mazlum duruma düşmüş insanların mağduriyetini araştırmaya gittik. Değil mi? İşte, ölü sayılarına o yüzden bakıyoruz. “Pazarkule’de ne yaşanıyor, gel kardeşim seninle oturalım, konuşalım.” dendi mi? Denmedi ama gidip bir basın açıklaması yapılarak... O basın açıklaması da nasıl hazırlandı bilmiyorum. O basın açıklaması bir istişareyle hazırlanmadı, bize sorulmadı. Bakanlıktan herhâlde gelmiş bu açıklama, orada İnsan Hakları Komisyonu Başkanı hepimiz adına okudu. Bu, doğru bir usul değil. Burada bir istişareyle hazırlanmış bir açıklama yok, ben bunu...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Birlikte katıldık ama.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama beraber ortak hazırladığımız bir rapor değil.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ama olanları değerlendirip beraber uyguladık oradaki görevimizi.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Neyse ben konuşmamı bitireyim de. O açıklama tamamen bir siyasi dille yazılmış, iktidarın propagandasını yapan bir dildi.

Biz, oraya gittiğimizde yapmamız gereken, burası arkadaşlar bakın, her farklı partiden vekilin olduğu bir yer. AK PARTİ grup yeri değil. Farklı partilerden arkadaşlarımız olarak buradayız. O yüzden orada açıkladığınız basın açıklaması, bir siyasi partinin propagandası olamaz. Ortak bir görüşle açıklanmalıdır ve burası, bir insan hakları komisyonudur. Yani biz, oraya gittiğimizde hem iktidarın yaptığı yanlışları gösteririz raporumuzda.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Açıklamasında yanlış olan bir şey var mı?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bir dakika lütfen ben sözümü bitireyim. Ya lütfen sözümü kesmeyin sayın milletvekilim. Hayır ben sözüme devam ediyorum efendim.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Efendim, biraz dinleyin, size katkı verecek bir şey söylüyorum. Diyorum ki eğer orada bir şey varsa açıklayın diye yani size kapı açıyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ha basın açıklamasını... Basın açıklaması, tamamen iktidar propagandası yapan bir basın açıklaması

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Yanlış bir şeyi mi var?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Orada gördüklerimizi... Hayır beraber getirdiğimiz bir konuyu burada dinlemek...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama lütfen, böyle bir karşılıklı... Benim söylediklerimi not alın sonradan konuşursunuz.

Basın açıklaması, tamamen iktidar propagandası yapan bir basın açıklamasıydı ve usule uygun değildi. İnsan hakları raporları ortak bir konsensüsle hazırlanır.

Biz burada çeşitli vekiller olarak bir çalışmaya gidiyorsak ve ben oraya gittiğimde hiç tetkikine yardımcı olmadığım bir basın açıklaması benim adıma Sayın Başkan tarafından okunuyorsa bu, kabul edilebilecek bir hadise değildir. Bakın, usul hatası var bu olacak bir iş değil, yani, siz iktidarın propagandasını yapmak isteyebilirsiniz, o ayrı bir konu.

Şimdi, bir de Pazarkule’de yine hiçbir göçmenle görüşülmemesi, inanılmaz bir insan hakları raporu hatasıdır.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Göçmenlerle benim bire bir görüştüğüm insanlar var. Yoksa oradakilerin her biriyle görüştüm.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Rapora giren bir şey yok. Şu raporun içinde...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – İçindeydik yani kapıya kadar gitmedik, onun haricinde herkesle orada olduk.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Efendim, bakın, biz en son nerede...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sayın vekilim tamam siz bitirin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İpsala’da biz bir mülteciyle görüştük. Ortak bir görüşme yaptık ve notlar aldık. Tamam bakın, ben onu kabul ederim. Pazarkule’de biz öyle bir şey yapmadık arkadaşlar. Yani Pazarkule’de biz öyle bir şey yapmadık, bunu da herkes kabul etsin. Yine, Sayın Bakan Soylu’nun bir açıklaması var.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Biz derken görüşmeleri ben yaptım arkadaşım. Yani, oradaki kim? Afgan’ı, Suriyelisi her birine vardım. Bire bir tek tek vatandaşlarla görüştüm ama illa hep beraber tek olup da görüşeceğiz dediyse, onu bilmiyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Onu ben de yaptım Sayın Vekilim. Onu ben de yaptım, siz de yaptınız.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Tamam, farklı bir görüş aldınız oradan?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Burada bakın, bu raporu konuşuyoruz, sizin, benim görüşümü değil. Bu rapor üzerine ben konuşuyorum. Devam ediyorum. 142 bin sayısı... Şimdi, Yunanistan’dan başka ülkelere toplu geçişler olsaydı, Sayın Bakanın bu rakamı yalan, doğru değil. Neden yalan çünkü...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – “Yalan” kelimesini kullanmayın bence.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – ...bakın, mülteciler konusunu tetkik ettiğimiz zaman Atay Bey de bunu çok iyi bilir. Bakın, 150 bine yakın kişi bir ülkeden bir ülkeye geçiş yapıp orayı geçiş ülkesi olarak kullanıyorsa, birkaç gün sonra Yunanistan’dan diğer ülkeye geçiş için baskılar ve tazyikler oluşur. Böyle bir şey olmadı çünkü böyle bir sayı yoktu. Bakan, bunu bir abartı olarak Avrupa’ya karşı koz olarak kullanmaya çalıştı. Bakın, biz, 150 bin civarında bir rakam söylüyoruz -İçişleri Bakanımız- ama Yunanistan iki üç binden bahsediyor. Arada az buz değil, bir büyük astronomik açığı var, ara var.

Şimdi, bakın, bir de burada Sayın Soylu’nun inanılmaz bir beyanatı oldu ve bunu da gerçekleştirdi. Yunanistan’ın geri itmesine karşı...Ki geri itme uluslararası mevzuata aykırı bir durumdur, ihlal yapmıştır ama bir de bunun üzerine Sayın Soylu “Biz de bin tane özel harekâtçıyla onları karşı tarafa geri iteceğiz.” açıklaması yaptı. Hepimiz biliyoruz ve bunu da gerçekleştirdi.

Şimdi, bunlar hangi mevzuata uygun. Bunlar hiçbir şekilde... Bakın, Dublin Sözleşmesi var. Atay Bey iyi bilir. Dublin Sözleşmesi’ne uyar mı bu? Göçmenlerin sosyal adaleti... Tabii tabii...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bunların hepsini anlatacağım. Sizin söylediklerinizin içinde ciddi yanlışlar var.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Dublin Sözleşmesi, göçmenlerin sosyal adalete uygun bir şekilde yaşamasını sağlar. Lütfen dinleyin de sonrasında cevap verirsiniz.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Zaten dinliyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şimdi, bu, inanılmaz bir hataydı. Hani geri gönderme aslında Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun 1967 tarihli Ülkesel Sığınma Bildirisi’nin üçüncü maddesinde geri göndermenin sınırdan geri çevirmeyi de kapsadığı açıkça belirtildi.

Şimdi, bakın, adam karşıdan geri itiyor, sen de buradan onu geri itiyorsun. Bu, hatalı bir durum.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Nasıl bir itme var, orada ne gördünüz, açıklayabilir misiniz?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Bakanın açıklaması var bin tane.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Kendisini gördük orada. Hani bir gerçek var ortada dinleyemeyiz biz bu kadar.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ya lütfen ben konuşmamı bitireyim. Bin tane ama bakın, bitireyim ki bin tane özel harekâtçıyla...

Şimdi, geri göndermeme içtihatlara girmişse bu hâl nedir? Şimdi, geri göndermeme... Lütfen karşılıklı konuşarak yapmayalım, biraz sabredin konuşayım, bitireyim siz de cevap verin. AB mevzuatını inceleyen rapor, bu sınırdaki skandala, bin polis iddiasına hiç değinmiyor, raporda buna hiç şey yok. Yani sonra bakın, biz, Pazarkule’de hiçbir kimseyle görüşmedik. Binlerce insan vardı ve binlerce hikâye vardı orada. Yetkililer de bölgeyi bildiği hâlde Doyran ve İpsala’da kimse olmadığını bildiği hâlde “Hadi Doyran ve İpsala’ya gidiyoruz.” dediler. Doyran ve İpsala’ya gittik arkadaşlar, biz, kimi gördük, hiç kimsecikler yoktu, hepimiz biliyoruz.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Siz sorunca cevap verme gereği duydum. Özür diliyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ya lütfen karşılıklı konuşmayalım ya. Lütfen ama bakın, ben bitireyim. Doyran ve İpsala yerine Pazarkule’de göçmenlerle görüşülmeliydi. Bir insan hakları raporunda bu, çok büyük bir eksiklik; bunu net bir şekilde söylüyorum.

Şimdi, bazı alıntılar yaparak söyleyeyim, rapordan alıyorum: “Sığınmacılarla yapılan görüşmelerde; Türkiye’de yaşamaktan memnun oldukları ancak bir kısmının akrabalarının AB ülkelerinde bulunması, bir kısmının ise yeni bir hayat kurma isteğiyle AB ülkelerine geçiş yapmak istedikleri ifade edilmiştir. Yunanistan sınırını geçmeye kararlı olan bu sığınmacıların, Yunanistan ve AB’nin politikalarını sert bir dille eleştirerek insanlık dışı olarak nitelendirdikleri görülmüştür.” diyor rapor. Böyle bir görüşme olmadı arkadaşlar. Bakın, ben üzülüyorum buna, biz Pazarkule’de kimseyle görüşmedik ama rapor Pazarkule bölümünü de anarak böyle söylediklerini söylüyor. Böyle bir görüşme olmadı, lütfen, raporun o bölümüne bakın, düzeltin bunu, böyle iş olmaz.

Yine, dediğim gibi, basın açıklaması ortak bir görüş alınmadan yapıldı, fikir teatisi yoktu, imzamız yoktu.

Komisyonumuzca Doyran Köyü’ne yapılan ziyarette alanda herhangi bir sığınmacıya da rastlayamadık ve oraya gidişimizin aslında boşuna olduğunu da gördük. Bizim orada edindiğimiz bilgiye göre, birkaç gün öncesi Doyran’da, evet, çok kişi vardı ama yetkililer karşı tarafta Yunan polisinin iyi tertibat aldığını görünce göçmenlerin kolay geçiş yapabileceği yerlere onları otobüslerle taşımış birkaç gün önce; o yüzden Doyran’da kimse kalmamış. Orada günlerdir bulunan gazeteciler bana bunu net bir şekilde anlattı. Bu, ne demek? Türkiye resmen kapıları açmış ve yardım ederek göndermeye çalışıyor bu insanları.

“Yük paylaşımı ilkesi çerçevesinde AB ile yapılan mutabakat gereği de Avrupa ülkelerince yerine getirilmemiştir. Taahhüt edilen 6 milyar avroluk desteğin yarısı dahi aktarılmamıştır.” Şimdi, bakın, raporda böyle bir ifade var. Şimdi, bu, bir insan hakları raporu; bu, bir siyasi rapor değil Atay Bey. Bakın, raporumuzun başlığı nedir? “Türkiye-Yunanistan Sınır Bölgesindeki Sığınmacı Geçişlerinin

Yerinde İncelenmesine İlişkin Rapor” Biz “Oradaki insanlara yönelik bir hak ihlali var mı, yok mu?” diye gidiyoruz, biz orada bir siyasi değerlendirme yapmıyoruz. Bakın, burada siyasi değerlendirmeler var.

“Taahhüt edilen 6 milyar avroluk desteğin yarısı dahi aktarılmamıştır.” Peki, o zaman şimdi niye bu insanları biz geri çekti? Demek ki bir anlaşma yapıldı, değil mi? Türkiye ve AB yetkilileri, bu şantaj olarak kullanmadan sonra oturdular, bir anlaşma yaptılar ve biz oradaki göçmenleri otobüslerimize doldurup geri gönderme merkezlerine getirdik. Bu, hepimizin malumu bir durum; bunu siz de biliyorsunuz, neler döndüğünü çünkü bir koz olarak kullanıldı o insanlar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ben sizin gibi düşünmüyorum tabii, “Bunları siz de biliyorsunuz.” derken bana teyit ettirmeyin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yok, siz söylersiniz sonrasında.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Var mı daha sizin değerlendirmeniz?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Var, bitiriyorum, çok fazla kalmadı.

Yani benim üzüldüğüm, yıllardır bu konuda işin içinde olan birisi olarak sizin de bu tiyatroya ortak olmanız ve eleştirmemeniz. Yani ben şahsen sizin vicdanınızın burada oynanan tiyatroya çok itirazlar getirdiğini ama dillendiremediğinizi düşünüyorum.

Bu mevzuat, bin polis ve zorla geri gönderme için ne diyor, bunu açıklamıyoruz. Türkiye’yi mahkûm eden kararlar nedir? Şimdi, mesela “geri göndermeme” ilkesi varsa, Türkiye’nin Afrin için de geri gönderdiği kişilerden imza alarak Afrin’e geri gönderdiğini biliyoruz; hani, şikâyetçi olunmaması ve mevzuata aykırı olmaması için. O zaman, bu “geri göndermeme” ilkesi nedir, bunu sormak isterim.

Yine, bakın, rapordan alıyorum: “...Türkiye’nin sınır geçişleri konusundaki esnek tutumundan ziyade, uluslararası toplumun, küresel ölçekteki göçün ortaya çıkardığı yükü dengeli şekilde paylaşmadaki zafiyetinin ve İdlîb’deki insani dramın domino etkisinin sonucudur.” Şimdi, rapor, iktidarı savunma aracı mı arkadaşlar Allah aşkına? Bu rapor, bakın ne diyor: “Sığınmacı geçişlerinin yerinde incelenmesi.” Siyasi gerekçe bulma raporu değil bu. Siyasi görüşlerimiz olabilir ama bu rapora bu girmez. Biz oraya gittiğimizde şunu inceleriz: Şu insanlar orada ne mağduriyetler yaşamış, ölmüşler mi kalmışlar mı? Yunanistan nasıl ihlal yapmış, kaç mermi atmış? Ha, bunu incellersin ama bu, bu değil; bakın, bu bir siyasi ifade, buraya giremez.

Yine “Türkiye’nin mültecilere ev sahipliği yapabilme kapasitesinin artık sonuna gelmesi, İdlîb’de ortaya çıkan ve sınırlarımıza dayanan potansiyel göç dalgası, AB’nin ve uluslararası toplumun Türkiye’nin yükünü yeterince paylaşmaması, Türkiye’nin şu anda uyguladığı ‘terk etme hakkını engellememe’ politikasını zorunlu kılmıştır.” Rapor, âdeta bir iktidar açıklaması, beyannamesi gibi seyrediyor. Yani böyle olmaz ki. Bu, dediğim gibi, bir insan hakları raporu; iktidarı savunma, onun sözcüsü olma raporu değil.

Yine bir başka ifade, bakın, rapordan alıyorum: “...yeni göç dalgalarının yükünü Türkiye’nin artık tek başına kaldıramaması nedeniyle, Türkiye’nin sığınmacıların bulunduğu ülkeyi terk etme hakkını engellememe politikasının bir zorunluluk olarak uygulayacağı ve AB ülkelerine geçmek isteyen sığınmacıların geçişini engelleyemeyeceği kanaati hasıl olmuştur.” Ya, arkadaşlar, bakın, bu, bağımsız bir komisyondur; bu, iktidarı aklama komisyonu ve raporu değildir. İktidar böyle gerekçeler bulmuş olabilir. Bizim yapacağımız, bir insan hakları raporu olarak Türkiye ve Yunanistan politikalarının insanları nasıl etkilediğine dair bir rapordur, adı üstünde zaten. Bakın, burada da yine böyle, AK PARTİ bildirgesi gibi bir şey var.

Yine, bakın, 5'inci maddede, raporda... Ben teknik olarak arkadaşlara hatırlatayım, arkadaşlar hatalı işler yapmış. Raporda 5'inci maddede sadece “Suriyeli” denilmiş. Biz oraya gittiğimizde sadece Suriyeliler mi vardı arkadaşlar? Sorduk o insanlara; Afganistanlılar vardı, Afrikalıları vardı, değil mi? Ama koca rapor sadece “Suriyeliler” diyor. Bakın, mesela bu da ciddi bir hata.

Yine, kumanya mesela. Bakın, ben ciddi bir şekilde araştırdım bu raporu. Kumanya konusunda “Çok iyi kumanya dağıtıldı.” falan denilmiş ama biz yaptığımız araştırmalardan kumanyaların bisküvi, çikolata ve su içerdiğini ve çok uzun kuyrukların olduğunu söylüyoruz. Yani ciddi bir yemek verilmedi; bisküvi, su ve çikolata vardı.

Yine, 28'inci sayfada, aksine, sanki zorla gönderilmedi gibi bir görüntü veriliyor ama ortada çok net, Batı'ya karşı bir şantaj, bir koz vardı ve Türkiye, geri gönderme merkezlerinden insanları otobüslere doldurup Edirne'ye yolladı. 28'inci sayfaya da katılmışıyordum.

Corona için doktor tertibatı... Corona salgını sırasında da orada insanlar vardı. Yani düşünün, biz oradan ayrıldıktan sonra daha bir iki ay o insanlar oradaydı. Sanki çok iyi sağlık tertibatı alınmış gibi “Tüm sağlık önlemleri alınmış.” deniyordu ama bağımsız gözlemciler tarafından, yeterli doktor tertibatı, sağlık hizmeti tertibatı olmadığı yönünde raporlandı.

Yine, raporda diyor ki: “Yunanistan açık sınır politikası izlemeli.” Şimdi, arkadaşlar, açık sınır politikasını Yunanistan için öneriyorsanız kendiniz için de önereceksiniz, o zaman “İdlib için de böyle olsun.” diyeceksiniz.

Bakın, işin doğrusu, buralardaki noktalara ben dikkatinizi çekmek isterim. Bir de en son, İpsala'da yaptığımız görüşmede, Suriyeli, kardeşi vefat eden kişiyle yaptığımız görüşmede bizim Suriyeli göçmene sorduğumuz sorulara müdahale edildi. Bu bir rapor çalışmasında olacak bir şey değil. Farklı siyasi partilerden olabiliriz ama siyasi olmayan bir raporda bir göçmene bizim sorular sormamıza karşı birtakım müdahaleler yapıldı bazı milletvekilleri tarafından ve nahoş müdahalelerdi.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ne yapıldı, onları bir anlatırsanız. Açıklayın, hepimiz de oradaydık. Kimler ne yaptıysa en azından bilelim, hani, kim nasıl davrandı.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Benim sorularımda ön yargı aradı, başka niyet aradı. Ben sadece ve sadece anlamaya çalışıyordum, bu kişi ne yaşamış, neler yaşıyor, nerelere gidecek. Yani bunu sorgulayacak bir mevkide değildir, hiç kimsenin böyle bir yetkisi, hakkı yoktur. Bu, doğru bir davranış değildir. Sayın Başkanlık da bu mülakat usulünü belirlemeli ve vekillerin vekillere müdahalesini engellemeliydi. Buralarda da önemli hata olmuştur.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Başka bir şey var mı sizin söyleyeceğiniz?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Benim başka söyleyeceğim şu anda yok ama belirteceğim usul ve esas hataları bunlardır.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Teşekkür ederiz.

Tabii, şimdi, sizin, birkaç yanlış var ortada da...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Biz de konuşalım da Başkanım...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Siz de konuşun da burada ciddi yanlışlar var, ben onlardan bahsedeyim.

Bir kere, sunu söyleyeyim: Size gönderdiğim açıklamayı ben silmedim, burada; İçişlerinin değil, Dışişlerinin Sözcüsünün bir açıklamasıydı. Siz, tabii, gazetenin manşetinin başlığına bakarak... Ben silmediğim için...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tabii, ben de silmedim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Aksoy'un açıklaması.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Evet, Hami Aksoy.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – İçişlerinin değil, Dışişlerinin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Pardon, orada... Dışişlerinin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Tamam, durun, ben anlatacağım.

Tabii, siz orada yalnızca başlığı okumuşsunuz. Altını okusaydınız, bakın altta şöyle diyor: “Gelişmelerden endişeye kapılan -yani İdlib’deki gelişmelerden endişeye kapılan- ülkemizdeki bazı sığınmacılar ve göçmenler batı sınırlarımıza doğru hareketlenmeye başladılar.”

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tamam.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – “Durumun kötüleşmesi hâlinde risk artarak devam edecektir.

İdlib’de yaşanan ve yüz binlerce insanın yerlerinden edilmesine neden olan son gelişmeler, ülkemiz üzerindeki mevcut göç baskısını artırmıştır.”

Son kısma geliyorum: “Nitekim gelişmelerden endişeye kapılan ülkemizdeki bazı sığınmacı ve göçmenler, batı sınırlarımıza doğru hareketlenmeye başlamışlar. Durumun kötüleşmesi hâlinde risk artarak devam edecektir. Dünyada en fazla mülteciye ev sahipliği yapan ülkemizin, mülteciler ve sığınmacılara yönelik politikasında bir değişiklik yoktur.”

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Evet, biz de bunu diyoruz. 28 Şubatta bu yazıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Şimdi, diyor ki, bir dinlerseniz, burada bakın “Bir baskı var.” diyor. “Bu baskının ortaya çıkartacağı bir domino etkisi var.” diyor, bunu söylüyor. Ama biz, mevcut, içerideki sığınmacıları ve mültecileri aldık dışarıya mı gönderdik? Onların sağlık güvencelerini, eğitim güvencelerini, onlara sağladığımız asgari, temel ihtiyaçların giderilmesiyle ilgili desteklerimizi geri mi çektik? Hayır. Ama ortada bir ciddi baskı vardı.

Bakın, siz Hükûmeti eleştireceğiz diye dünyanın en iyi mülteci politikasını uygulayan, dünyada en çok mülteciye ev sahipliği yapan bir ülkeye kötülük yapıyorsunuz, bu yanlış. Eksiklerimiz olabilir, hatalarımız olabilir. Yaklaşık on-on beş dakika konuştunuz, tek bir cümle söylemediniz aslında.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Niye, hayır, birçok cümle söyledim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Yani, iyi bir cümle söylemediniz. Türkiye 4 milyon sığınmacıya ev sahipliği yapıyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben bu politikaları desteklediğimi söyledim başta.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Pardon, ben bir konuşayım. Lütfen...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hayır, ama yani...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bitirmeden konuşmayacaktık, karşılıklı konuşmayacaktık. Karşılıklı konuşmayalım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama söylediklerim...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Türkiye... Lütfen ama bakın.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ama ikaz olsa, bizim, her tarafınızı ikaz etmemiz gerekir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben Hükûmetin mülteci politikalarını desteklediğimi söyledim, ama bakın, söylemediğimi söylemeyin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Lütfen, bir dinleyin. Süleyman Bey’i yalan söylemekle eleştirdiniz. Bakın, bir Hükûmetin...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bakın, Whatsapp’ta diyor ki, sizin mesajınızı okuyorum: “Türkiye’nin öyle bir politikası olmadığına dair Dışişleri Bakanlığının açıklaması oldu biraz önce.” Bana mesaj yolladınız.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Evet. Biz sığınmacıları itiyor muyuz, ittik mi sınıra doğru?

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Yani sizin cümlenizi söylüyor olmadığının.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben sadece sizin cümlenizi söylüyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Biz sığınmacıları ittik mi sınıra doğru? İtmedik, kendileri gitmek istediler. Dedik ki: “Kardeşim, gitmek istiyorsanız buyurun. Terk etmeme politikasına engel olmuyoruz.”

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Akyurt Geri Gönderme Merkezindeki videoları gönderirim size.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Gönderin, görelim. Onları da görelim.

Bakın, Süleyman Bey, Türkiye Cumhuriyeti’nin bir Bakan’dır, yalan söylemekle itham etmeniz yanlış.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Terörle mücadelede başarılı bir Bakan’dır. Yani terörü rahatsız eden bir Bakan’dır, sıkıntı orada.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Tamam, terör konumuz değil ama.

İlk günden itibaren, sığınmacılarla ilgili Türkiye’deki uyum politikalarını yürüten bir Bakanımız; ilk günden beri bunu başarıyla yürütüyor, eksikleri vardır mutlaka ama böyle bir itham yanlış. Biz oraya askerlerimizi geri itme için mi gönderdik? Tamam gönderdik oraya ama orada siz de gördünüz, biz de gördük: Yunan askerleri Meriç Nehri’nin sınırına kadar gelmişlerdi, Meriç Nehri’nin orta noktasından Türkiye sınırı geçiyor, o sınıra kadar gelmişlerdi. Türkiye de kendi haklarını, kendi sınırlarını savunmak için oraya gerekli kuvvetleri de göndermiştir. Bizim asla sığınmacıları öbür tarafa itme gibi bir politikamız yok.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Soylu’nun açıklamasını yansıtacağım: “Biz de bin özel harekâtçıyla geri itme yapacağız.” diyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Biz öyle bir ülkeyiz ki gerektiğinde açık kapı politikasını da uygularız. 4 milyon insana, 4 milyon sığınmacıya kapısını açmış bir ülkeye hiç kimse dünyada ağzını açıp, “Kardeşim, sen açık kapı politikası uygulayamazsın.” demeye hakkı, lüksü yok. Bunu diyen ülkeler önce kendilerine bakacaklar, tamam mı? Bunu kim diyorsa kendisine dönüp bakacak; 300 tane, 500 tane sığınmacıyı alamıyor.

Bizim Hükûmetin dilini kullandığımızla ilgili vesaire diyorsunuz, biz bizim Hükûmetimizin dilini kullanıyoruz, bir, Hükûmetin mensubuyuz; iki, Hükûmetimizin bu konudaki dili insani, bunu görmeniz lazım. Biz burada yalnızca politika uygulamıyoruz ki ya, bir siyasi kayıp olma ihtimaline rağmen 3,5 milyon... Burada İYİ PARTİ var, yoğun bir şekilde eleştiriyor bizi bu konuda, buna rağmen biz diyoruz ki: “Bu konuda üzerimize düşen insani, hukuki, vicdani bir görev varsa biz bunu yaparız.” Avrupa “Oylarımız kaybolacak.” diye dilini değiştirdi, bırak sığınmacı almayı. Mülteci düşmanlığı, göç düşmanlığı had safhaya ulaştı ama biz asla bu konuda taviz vermiyoruz ama ortada başka bir gerçek daha var: 3,5 milyon insanın üzerine bomba atılıyor ve insanlar Suriye’den Türkiye’ye doğru göçüyor. Suriye’den Türkiye’ye insanların göç etmelerinde birkaç tane sebep var: Bir tanesi oradaki rejim. Rejim, sivillerin üzerine bomba atıyor. Bir tanesi de otorite boşluğunda ortaya çıkan terör örgütleri.

Hangi terör örgütleri var? PYD var orada, YPG var, PKK var, DEAŞ var; bunlardan kaçıp geliyor insanlar. Ben daha hiç, HDP'nin şimdiye kadar orada insanların sığınmacı olmasına sebep olan terör örgütlerinin aleyhine konuşabildiğini görmedim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Konumuz o değil ama. Oradan buralara gelmenin bir anlamı yok ki. Sorularımıza cevap verin o zaman.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Olsun, olmasın. Sayın Vekilim, şimdi ben diyorum ki bakın, Fırat'ın doğusundan Deyrizor bölgesi dâhil olmak üzere 1 milyon sığınmacı Türkiye'ye geldi. Fırat'ın doğusundan gelen sığınmacıların yüzde 80'inin geliş sebebi terör örgütleridir, PKK'dır, PYD'dir. Net söylüyorum, o insanlara orada zulmediyorlar ve geliyorlar. Hem insani bir değerlendirme yaptığınızı söylüyorsunuz, haydi bakalım bu konuda da bir insani değerlendirme yapın.

Neyse, netice itibarıyla tabii, raporla ilgili eleştiriniz olabilir.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ya, konumuz bu mu ama? Edirne konumuz. Öbürünü de konuşuruz ama konumuz Edirne.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Eyvallah Sayın Vekilim, tamam.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Edirne'de de yeteriz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Raporla ilgili de tabii mutlaka eleştirileriniz olacak, aynı noktada buluşma şansımız yok bizim netice itibarıyla. Bu raporda çekincelerinizi yazacaksınız, ifade edeceksiniz, o bölümde de çekincelerinizi ifade edersiniz, eleştirilerinizi ifade edersiniz. O geri gönderme merkezlerinde yapılanlar vesaire, bir dahaki sefer dedim ya bürokrat arkadaşları çağıracağız, onlara da sorarız. Ama ben baştan itibaren bunu biliyorum, Türkiye sığınmacılar konusunda hakikaten çok insani davrandı. Bürokrasi de öyle, siyaset de öyle, Cumhurbaşkanımız da öyle, Hükümetimiz de öyle.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bu konuda kimse bize bir şey söyleyemez.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Söyleyemiyor da zaten.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Kimse reddedemez ama bu konuda tabii, en insani davranan, şunu da net ifade edeyim Türk milleti yani milletimiz. Milletimiz ilk günden itibaren sığınmacılara kucak açıyor. Avrupa'da sığınmacılara niye kucak açamıyorlar? Avrupalılar kucak açmıyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Milletimiz öyle de iktidarınız öyle değil, şantaj olarak kullanıyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Şimdi zaman zaman hani, benim adıma da konuştunuz: “Siz de biliyorsunuz.” “Sizin de öyle düşünmediğinizi düşünüyorum.” Ya, ben ne düşünüyorsam söylüyorum, yani sürecin içinden beri söylüyorum. Doğruları da söylüyorum, yanlışları da söylüyorum, eksikleri de söylüyorum. Bu süreçle ilgili eksikliklerimiz olabilir, bakın, hatalarımız olabilir. 4 milyon insanı yönetmek kolay değil. Bunu kabul ederim, bu hataları düzeltme konusunda adımlar atabiliriz ama arkadaşlar, hakikaten bu konuda yapılan, yani Hükûmete yaptığımız eleştiriler aslında bir şekilde medeniyetimize dönüyor, kendimize dönüyor. Buna dikkat etmemiz gerekiyor. Ben daha fazla devam etmeyeceğim.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Birkaç köşeye ben de değineceğim. Gittiğimiz için, beraber olduğumuz için orada.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Buyurun Sayın Vekilim.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Şimdi, biz sınıra hak ihlali var mı diye gittik. Yani, burada partisi olmaz buranın; burada biz ülke milletvekiliyiz, siyasi partiler olarak gitmemiz bile doğru değil. Biz orada hak ihlali var mı? Çünkü uluslararası bir ilişki var, sığınmacıların hakları var orada. Siyasi kimliğimiz yok, yani efendi-köle psikolojisinden kurtulmamız gerekiyor. Efendilerimiz, bizim anlaştığımız anlaşmalarda onlar istedikleri gibi uygulayacaklar, biz kurallara motamot uyacağız. Yok öyle bir dünya. Necip Türk milleti de zaten böyle bir şeye gelemez ve insan hakları olarak da hiçbir ülke, Birleşmiş Milletler de Türkiye’ye böyle bir konuda ders veremez “Şunu yaptın.” da diyemez, bugün de diyemez, yarın da diyemeyecek. Bu konuda bir kere mutabık olmamız gerekir. Gördüğümüz hak ihlalinin olduğu, değil mi Sayın Gerger?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Gergerlioğlu.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Net bir şekilde gördük Sayın Gergerlioğlu. Oradaki Pazarkule’de bizzat olayı tespit ettik. İnsanlar oradaydı kimse de bunları iteklemiyordu, gönülleriyle karşıya geçmek istiyorlardı ve hakları olan kapı açılmıyordu.

Ha, taş atma lafını orada söyleyeyim. Taş atma, artık o kapıya, normal olarak gireceği eve adam taş atmaz. Gitmeye niyet ettiği bir yere bir sığınmacı niye taş atsın. Karşısında gazlar, silahlar, mermiler vesaire atıkları için öfkenin verdiği bir taş atma var, yani tahrik yok.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Peki, polis niye müdahale etmiyordu?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – O sınırdan sonra polis müdahale edemiyor zaten.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yok, bizim sınırimızda polis müdahale etmiyor.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – O bölgede polisin müdahale edecek...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yok, bizim sınırimızda polis müdahale etmiyordu “Durun, ne yapıyorsunuz?” demiyordu insanlara. “Bakın, karşıdan bomba geliyor, atmayın karşıya taş.” demiyordu.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Hayır, taş öfkenin verdiği bir taş. Yani sığınacağı, gireceği eve...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yani ufak bir basın açıklamasına müdahale eden polis, orada kavga kıyamete müdahale etmiyordu.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Polis, güvenliği sağlıyordu fakat orada buna rağmen bile birkaç kişinin canı yandı ve orada, o gün bir kişinin hayatı kaybedildi. Bunu, bizzat hepimiz gördük, sen de gördün. Ölüsünü görmemiş olabiliriz ama öldüğünü hepimiz duyduk. Sayı da on bin gitmiş, yüz bin gitmiş, ne yapacaksınız o sayıyı bilmiyorum. Her şeyi de merak ediyorsunuz. Sağlıkta da merak ediyorsunuz. Hangi efendilerinize ne vereceksiniz onu da merak ediyorum. Sayı kaç olmuş, kaç olmamış çok da önemli değil.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yani, o sizin efendiniz. Yani bakın böyle bir üslupla konuşmayın.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Hayır, bakın, gerçek değilse üstünüze alınmayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama bana bakarak böyle bir konuşma yapıyorsunuz, bakın ben sizi konuşurken itham ettim mi Sayın Vekil?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ama beraber giderken gördüğümüz şeylerden farklı şeyler çıkıyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Böyle bir üslup hoş değil. Ben kimseyi itham etmiyorum, siz de lütfen rapor üzerine konuşun.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Neyse, beni dinleyin, tekzip edin.

Orada gittik insan haklarına bir haksızlık olduğunu gördük. Bu Yunanistan gibi, AB’lerin bebesi olan ufacak bir ülkede bile bunu görebildik maalesef. Buna karşı da biz, gerekli olan tedbirleri aldık işte; bakım da oldu, gittik, görüştük de, oradakilerin konularını da inceledik ve burada Türk’ün, insani olarak yapabileceği elindeki imkânların en iyisini sunduğunu gördük. Bunda hemfikiriz hepimiz, burada bir sıkıntımız yok.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Tabii.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Onun haricinde şu anda söyleyeceğim bir şey yok.

Teşekkür ediyorum o zaman, sağ olun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Teşekkür ediyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Benim bir sıkıntım var, şimdi o yüzden itiraz ediyorum.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Senin sıkıntın başka yere mesaj vermek.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Başka yere değil.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Burada beraber çözmemiz lazım bunu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bakın bu üslubu bırakın. Biz burada konuşuyoruz. Ben sizi bir şekilde itham ediyorum muyum?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ben de diyorum ki, bakın, beraber gittiğimiz yerden farklı bir şey çıkıyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben size herhangi bir şekilde “Siz faşistsiniz.” şu bu, diyor muyum?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Ben faşist değilim.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – E, tamam o zaman, siz niye öyle bir üslup kullanıyorsunuz?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Sen de itiraz et. Ben faşist olmadığımı söylüyorum.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama bakın, bu tür bir üslup doğru değil Sayın Sazak. Ben sizi itham ederek konuşmuyorum.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Söylediğim şeylerle söylenen şey arasında farklı bir şey var mı?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Biz niyet okumaya girmiyoruz.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Gördüğümüz şeylerin dışında bir şey var mı?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben diyorum ki, bakın, yıllardır hazırladığım insan hakları raporlarına benzemediğini hatalar olduğunu söylüyorum. Bu kadar net.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Benim söylediklerimde farklı bir şey var mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ömer Bey zaten şerhini koyacak yani bir şey yok.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben şerhimi koyacağım.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Söylediğimde farklı bir şey var mı gördüğümüzden? Senle beraber gördük bunları?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İkili polemige girmeyelim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkan...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Buyurun Sayın Yokuş.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Şimdi efendim, ben öncelikle o ziyarete gidemedim. Sizler yoğun bir çalışmayla bir rapor hazırladınız. Emeği geçenlere teşekkür ediyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Daha rapor hazırlanmadı arkadaşlar.

Sözünüzü kestim de, söyleyeyim. Size gönderdik, bu bir taslak. Netice itibarıyla komisyondaki arkadaşlarla oturulup bir taslak düzenlendi. Bizim arkadaşlarımız da, neticede kendi partimizden arkadaşlar da, AK PARTİ’den arkadaşlar da, MHP’den arkadaşlar da buna mutlaka takviye yapacaktır. Rapor ancak üst komisyonda görüşüldükten sonra ortaya çıkacaktır.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bir taslak çıkmış ama siz orada ciddi gözlemlerinizi yapmışsınız. Sayın vekilimiz eleştiri noktasında eksikleri söylediler, siz de eksiklerin ne kadarı doğru ne kadarı yanlış ya da gözlemlerinizi ortaya koydunuz. Tabii, bu şekilde tartışılmasını ben hoş karşılamıyorum, şunun için: Hep beraber oradaydınız, keşke rapor veya taslak oluşurken de herkesin görüşleriyle bir ortak... Hani, hep beraberiz ya... Şimdi, ben o komisyona hiç gitmedim ama gittiğim zaman isterim ki eğer o komisyon adına bir taslak yazılacaksa, efendim, herkesin görüşünün de oraya yansması lazım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sayın Vekilim bakın...

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Orada biz beraberdik, orada mutabık kaldık.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sayın Vekilim, şöyle bakın, taslağı ortak yazamayız. Bu taslağın içine Ömer Bey’in bir teklifi varsa ekleyebileceğimiz ekleriz, sizin bir teklifiniz varsa ekleriz, çıkarılması istenen bir şey varsa çıkarma konusunda arkadaşlarla konuşuruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ben yazılı olarak da sunacağım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bize soracak denecek ki şu çıksın, şunlar eklensin. Biz de uygun görürsek, neticede intibak kurarsak “Tamam bunları ekledik, uygun gördük, koyduk, şunları çıkardık ama şu cümlelerde anlaşılmadı.” deriz, oraya da şerh koyarız. Yani bu taslak hazırlanırken oturup burada çalışma şansımız yok.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Burada uzlaşamayacağımız bir şey yok. Görmediğimiz bir şey yazmıyoruz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bu dakikadan sonra bu taslaktan çıkmasını istediği bir hüküm varsa der ki “15’inci satır, 20’nci satır, 30’uncu satır çıksın, şöyle değiştirilsin.” Teklif eder; AK PARTİ milletvekilleri de, MHP milletvekilleri arkadaşlar da bakar, hepimizde ortak kanaat olursa o cümleyi öyle değiştiririz. Oluşmazsa da deriz ki “Ömer Bey bu cümleyi yanlış gördü, şöyle bir şerh koydu.” ya da siz dersiniz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Doğrusu da o tabii, teşekkür ederiz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Yani bunu yapacağız zaten.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Tartışma o kadar ileriye gidince ben öyle bir şeye kapıldım yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Yok yok, bu taslak arkadaşlar rapor değil.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Teşekkür ediyorum.

İzin verirseniz devam edeyim.

Şimdi efendim, tabii, burada şunu rahat konuşmak lazım: Hepimiz seçilmiş insanlarız, herkesin fikrinin öbürüyle örtüşmesi diye bir beklentimiz olamaz, her konuya da farklı bakabiliriz ancak tabii ki temel esprimiz Türk milletinin çıkarlarıdır, milletimizin millî menfaatleridir. Ben hiçbir kardeşimizin burada farklı düşüneceğini de zannetmiyorum çünkü hepimiz biliyoruz ki yaşadığımız ülke hepimizin ülkesi, ortak vatan. Şimdi, siz şunu savunabilirsiniz: “Efendim, biz göçmenleri alırsak, bağrımıza basarsak, her türlü imkânı sağlarız, gerekirse Türk milletinin birçok vatandaşı işsiz güçsüz kalsın biz bunlara her

şeyi yaparız.” Bu bir tercih meselesidir. Biz de diyoruz ki: “Kardeşim, göçmen politikanız yanlış.” Nereye kadar yanlış? Diyoruz ki: “Biz, bize sığınanlarla ekmeğimizi paylaşıyoruz ama kusura bakmayın, ülkemizi paylaşamayız.”

Buradan hareketle, şimdi, göçmenleri saldıktık Avrupa’ya, niçin saldıktık? Kapıları niye açtık? Yıllarca niye salmadık? Malum sebeplerini anlatmaya çalıştınız: Sıkıştık, para dedik, vermezseniz bunu yaparız dedik ama yaptığımız çok mu insani?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Değil.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ben de bunu sorguluyorum: Çok mu insani? Ha, yapacaksak yapalım, açalım kapıları; planlayalım. Planlayalım kardeşim, gidecekleri alalım, götürelim kapıya; otobüslerle gitsin, bilmem nelerle gitsin. İmkân tanıyalım, madem biz devletiz; alalım, taşıyalım, götürelim.

E, şimdi ne oldu? “Hadi kapıya.” dedik, yüz binlerce kişi gitti, 150 bini geçti veya geçmedi. Sonuçta ne oldu? Çok kötü şeyler oldu. Bakın, Allah aşkına, Konyalı hemşehrim Uğur Akça, bu da geçmiş kapıyı; babası Almanya’daymış, özlemiş “Fırsattan istifade aradan kaynayayım.” demiş geçmiş, dayığı yemiş geri gelmiş. Ha, bu sizin için bakın. Şimdi iktidarı eleştirmek, yaptıklarınızı eleştirmek zorunuza gidiyor da siz “kontROLSÜZ GÖÇ” diye açarsanız PKK’lısı da kaçtı, FETÖ’cüsü de kaçtı, kanun kaçağı da kaçtı; ben onu iddia ederim. Benim Konyalı genç Uğur kaçıp gidebiliyorsa, affedersin, “Herkes oradan geçti.” derim ben ya.

Yani biz diyoruz ki: Bir işi doğru yapın arkadaş, yapın. Açacaksınız “Ülke menfaatinedir, devletimizin artık tahammülü kalmamıştır, Avrupalı madem bu kadar bizi itekliyor...” Tamam ama bunu da yaparken Allah aşkına düzgün yapalım, düzgün yapalım ki vatanımıza, milletimize ihanet etmiş hainler oradan kaçmasın. Ben iddia ediyorum: PKK’lı da kaçtı oradan, FETÖ’cü de kaçtı, adi suçlu da kaçtı. Elinizde belge var mı? Yok. Ne kadarının gittiğine dair elinizde belge var mı? Affedersin o da yok.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Var, var.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Onlara sonra cevap verirsiniz.

Avrupa’ya ne kadar göçmen geçti?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Şöyle söyleyeyim ama...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sırayla soracağım siz not alın.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Siz gitseydiniz...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Vali Bey açıklamıştı orada, gitmediniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Hani şundan dolayı diyorum ben, İstanbul’dan itibaren güvenlik noktaları oluşturulmuş, sığınmacı olmayanlara geçiş izni verilmiyor.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Abi, bak...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Neyse tamam.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Gözünü sevdiğim...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Yani yerine gitmediğiniz için diyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ben bunu görürüm güzel kardeşim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bir örnek her şeye şamil midir ya?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ne olursa olsun.

MELİHA AKYOL (Yalova) – Maçta da o kadar dayığı yiyorlar.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Salıncaktan bir çocuk düştü diye salıncakları yasaklatacağına bize, böyle bir şey yani bu.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Şimdi, bana bunları söyleme lütfen rica ediyorum.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Tamam Fahrettin Bey, siz üslubunuzu bozmayın.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Yapmayın, yapmayın.

Şimdi, bakın, oraya giden, yurt dışına giden göçmenlerimizin ülke ülke yani milliyet olarak bir istatistiği var mı elimizde? Onun tam sayısını biliyor muyuz? Elimizde Avrupa'ya geçen Türk vatandaşları zaten yok, bir Konyalı Uğur kaldı elimizde, hemşehrim. Ne kadar terörist, adı suçlu geçti, o da belli değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – O konuda, üst komisyonda bürokratları çağıracağız, o zaman sorarsınız. Gelip oradan da sorarsınız.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Evet, esas itibarıyla biz Göç ve Uyum Alt Komisyonuyuz, göçle çok ilgiliz. Şimdi, Sayın Bakanımız Soylu... Ha, şimdi, Soylu deyince sakın! Evet, terörle çok iyi mücadele ediyor, PKK'yla ediyor.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Kabul ediyor musunuz terörle mücadelesini?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bir dakika, tabii, güzel yapıyor.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Hayır, hayır. Dipnot yapıyorum ben, dipnot.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bir dakika, hanımefendi bir müsaade edin.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Kendinizi iyi ifade edin diye söylüyorum. Terörle iyi mücadele ediyor, başarılı; değil mi? Ülkemize güvenlik geldi, canlı bombalar patlamıyor, huzurla dolaşıyoruz, çocuklarımız okula gidiyor geliyor.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – O sizin sözleriniz, benim öyle bir...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Ben öyle mi diye soruyorum?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bir dakika söyleyeceğim. Başkanına söyleyeceğim, siz müsaade buyurun.

Şimdi, ha, terörle güzel mücadele ediyor. Hatta zaman zaman “Ülkemde şu kadar terörist kaldı.” diyor, “450-500 ülkemizde.” diyor, demek ki tek tek biliyor. Sonra PKK bombalar patlatıyor, öyle de ilginç durum var. Doğru, PKK'yla iyi mücadele ediyor, Allah razı olsun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ama biraz daha yukarı çıkacağız inşallah.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Fakat çenesini tutamıyor.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Yapmayın.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Yani daha bir devlet adamı şeyi oturmamış, böyle bir eksiklik var.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ben bir şey diyebilir miyim? Ama bakın Fahrettin Bey...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Üslubu bozmayalım, üslup çok önemli.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Efendim, bu, hakaret değil.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Olsun, yakışmıyor yani.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Fahrettin Bey, bakın, Süleyman Bey burada yokken...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ama bakın efendim, Süleyman Bey...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Politikayı eleştirebilirsiniz ama adamın konuşmasını nasıl eleştiriyorsunuz ya?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Biraz önce Süleyman Bey’e söylendi ya hani...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – E, olmaz ki böyle bir şey.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Övüyorum şimdi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ama olur mu canım?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Övüyorum.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – İnsani değil, insani. İnsan haklarına aykırı.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ya olmaz böyle bir şey. Bakın, deyin ki sığınmacılarda şu yanlış var, bu doğru, var ama çenesini tutamıyor, bilmem ne... Bu yakışmıyor, hakikaten yakışmıyor.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Tamam, bakın, şimdi Sayın Bakan Antalya’da, senin memlekette diyor ki: “2019 yılında 455 bin kaçak göçmen yakaladık.” Nerede yakaladık? İçeride yakaladık. Ya bu ülkenin sınır güvenliği ne? “Nasıl bir ülke yönetiyorsunuz siz?” diye sorduğumuz zaman yani “Yakalamadığınız ne kadar?” diye sorduğumuz zaman, bunun cevabı yok.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Daha iyisini yapmadı demek istiyor yani iyi var da daha iyisi olsun diye. Yeterli değil, doğru, daha da fazlası olması gerekir, doğru.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Tabii, müsaade buyurun.

Diyeelim ki 500 bin, yakalayamadıklarımızla beraber, bunun anlamı şu: Benim ülkeme her ay 40 bin kişi kaçak giriyor. Kardeşim, bu ülke kaçak girenlerin cenneti mi oldu? Sınır güvenliğimizi niye sağlayamıyoruz? Bu, sizin itirafınız.

Ben bilmiyorum benim ülkemde ne kadar göçmen yaşadığını, sen de bilmiyorsun.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Biliyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ezbere biliyorsun efendim, kaçakları nerede biliyorsun?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Hayır.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ben 6-7 milyon diyorum, Göç İdaresi Başkanı da yaklaşık 5 milyon diyor.

Şimdi, bunları niye anlatıyorum? Bakın, kardeşim bu ülke hepimizin. Eksiğinizi de kabul edin, yanlışınızı da kabul edin. Biz niye muhalefetiz ya? Ben bunları söylemek için muhalefetim, kusura bakmayın. Eğer buralardan bir şey çıkarırsanız sizin hayrınıza, ülkemizin hayrına; benim hayrına değil, benim için güzel bunlar, her yerde anlatırım: “Bakın memleketi ne hâle getirdiler, kendileri itiraf etti.” derim siyaset dili olarak, bu kolay. Benim dediğim şu, değerli arkadaşlarım, bakın: Göçmen politikamızda biz, evet, insani olarak çok güzel işler yaptık, kabul ediyoruz ama bu politikanın birçok yanlışını da yaptık. Nedir yaptığımız? “Gelin, buyurun.” dedik. Ya bir dakika arkadaş, gelin, buyurun da bakın bu ülkede şunu yaptınız: Göçmenler yüzünden ülkemizi terk eden binlerce gencimiz var, artık bu ülke yaşanmaz hâle geldi, şansını Avrupa’da arayan insanlarımız var.

RADIYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Kendisi de göçmenliği seçiyor yani.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – O da göçmenliği seçiyor, çünkü diyor ki: Suriyeli için burası bir nimet, ülkemdeki insanların büyük çoğunluğuna göre de Avrupa bir nimet gibi görünüyör maalesef, gelişmiş ülkeler olduğu için. Bu acı.

Yani sözümüz şu: Özellikle Komisyon Başkanımız bilgi sahibidir, bakın, ne güzel istatistik yayınlıyoruz pandemiyle ilgili değil mi? Yurt dışındaki Türk vatandaşlarımızın da ölüm pandemilerini yayınlıyoruz. Ülkemizde 6-7 milyon göçmen var. Biz bunları niye yayınlamıyoruz Atay Bey? Ben milletin bir vekili olarak ülkemde yaşayan göçmenlerin pandemiden ne kadar zarar gördüğü, ölenin olup olmadığı hakkında bilgim yok, sizin var mı? Niye bu istatistikler açıklanmaz?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Olabilir.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Onları insandan mı saymıyorsunuz. Çok seviyoruz, siz de çok seviyorsunuz; biz de seviyoruz da insan olarak siz daha çok seviyorsunuz, iddianız o yani sevin, insanı sevmek güzel bir şey ama bakın, sınır güvenliğini sağlایınız. Bakanınızın itirafıyla ayda 40 bin kişi giriyorsa benim can güvenliğim yok demektir kardeşim. Benim ülkemde buna hakkınız yok. Lütfen sınır güvenliğini sağlایın. O zaman ben diyeyim ki: Allah razı olsun, ben ülkemde huzur içindeyim. Göçmenler kontrollü giriyor girerse, elimizin altında, kayıt dışı göçmenimiz yok. Çünkü, Atay Bey hepimiz biliyoruz, Suriye, Irak hadisesinden... Son on senede Türkiye’de patlayan –hatırlayın- Ankara’da, İstanbul’da, 27 ayrı yerde katliam şeklinde bombalar patladı, IŞİD, DHKP-C, PKK... Yakalananların ya da bilinenlerin birçoğunun Türkiye’den giden teröristlerin göçmen gibi, göçmenlerle beraber Türkiye’ye gelip bomba patlattığını biliyoruz. Bakın, onun için, sınır kapılarının ne kadar önemli olduğunun hepimiz idrakinde olmalıyız. Göç konusunda da burayı değerlendirmeliyiz.

Teşekkür ederim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Şimdi, tabii, ben konuyu birazcık bilen birisi olarak –kendimizi de övüyor gibi olmasın ama- hakikaten sizin de ciddi yanılgılarınız olduğunu ifade etmek istiyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Olabilir.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Anlatayım.

İlk cümmeniz şöyle oldu “Suriyelilere her türlü imkânı verdik.” dediniz, biz Suriyelilere her türlü imkânı vermedik, biz Suriyelilere insani imkânları verdik. Bunu görmek lazım. Türk vatandaşlarından fazla onları zenginleştirdik falan değil, karınlarının doymasını sağladık, sağlık güvencelerini sağladık. Bunu bir görmek lazım. Suriyelilerin zenginleşmesi, Türk vatandaşlarından fazla hak verilmesi gibi bir durum söz konusu değil. Temel ihtiyaçlarının imkânlar ölçüsünde karşılanması söz konusu, bu bir.

İkincisi, tabii, biz Edirne’ye kadar gittik. O dönemde orada hem valiyle konuştuk hem diğer yetkililerle. Orada bir kontrolsüz geçiş yok. Çünkü, ta İstanbul’dan itibaren otobüslerle geliyor insanlar. Gelenlerin hepsinin sığınmacı olup olmadığına, Türkiye’de hangi vasıfta kalıp kalmadıklarına, yani yabancı olup olmadıklarına bakılarak oradan sınır boylarından geçişlerine izin veriliyor. Dolayısıyla, öyle kontrolsüz bir geçiş yok. Ha bunların içinde Konyalı geçmiş olabilir mi? Olabilir yani bu kadar, 150 bin kişinin çok kısa bir sürede geçtiği noktada 1 Konyalı da geçmiş olabilir, farklı noktalar da olabilir. Ancak ama 1 Konyalının geçiyor olması, böyle bir karardan vazgeçilmesini gerektirmeyecekti.

Şimdi, insan ticaretiyle mücadele, düzensiz göçmenle mücadele konusu var. Şimdi, Türkiye son on beş yılda ciddi mesafeler kat etti. Ben kaymakamlık yaptım Van sınırında. O zamanlar insanlar geçiyordu Türkiye’ye bir şekilde, eski yıllarda. Geçtikten sonra bu insanlara şunu yapıyorduk –Göç İdaresi yoktu, Türkiye’nin böyle bir politikası yoktu- alıyorduk İran’a atıyorduk. Çünkü alsak bakamıyorduk, elimizde imkân yok, Göç İdaresi yok, geri gönderme merkezi yok veya başvuru merkezi yok, sığınma prosedürlerimiz yok, Avrupa insan hakları süreçlerine uygun değil, tamamen insani olmayan koşullarda geri itiyorduk, atıyorduk. Çok kötüydü ama şimdi bir politikamız var. İnsanlar Türkiye’ye geçtikten sonra biz bunlara bakıyoruz, eğer düzensiz göçmense diyoruz ki: “Kardeşim, biz seni kendi ülkeneye göndereceğiz.”

Süleyman Bey son beş yıllık mücadelesinde, ilk yıl mücadelesinde 120 bindi sayı, sonra 150 bin, sonra 200 bin, sonra 250 bin, geçen yıl da 450-470 bine kadar düzensiz göçmen yakaladı. Ve bunların biz tamamını charter uçaklarıyla, kendi ülkeleriyle, kendi büyükelçilikleriyle konuşarak insani bir şekilde kendi ülkelerine gönderdik. Düzensiz göçmen ne demek? Sığınma hakkı olmayan demek. Ekonomik veya başka sebeplerle, umutlarla çıkmışlar yola. Bunu gördüğümüz andan itibaren bunları kendi ülkelerine gönderdik. Bunların hepsi sınırdan geçenler değil. Türkiye'ye başka bir sebeple gelip Türkiye'de kalanlar mesela. Bugün itibarıyla İtalya'daki iktidar partisinin başbakanını dinleyin, 1 milyon 200 binden fazla yasa dışı, düzensiz göçmen olduğunu söylüyor. Avrupa'da 10 milyondan fazla göçmen var. İngiltere'ye gitmişseniz görmüşsünüzdür, 1 milyondan fazla kaçak göçmen, düzensiz göçmen var. Dünyanın her yerinde var, yalnızca bunlar sınırdan geçmiyor, sınırdan geçtikten sonra düzensizleşebiliyorlar veya başka yöntemlerle geçebiliyorlar. Biz bunlarla mücadele ediyoruz, Süleyman Bey ciddi bir şekilde mücadele ediyor.

Bakın, 450 bin sayısı çok ciddi bir sayıdır ve biz bunların tamamına insani bir uygulama uygulayarak kendi ülkelerine gönderiyoruz, dünyanın en büyük geri gönderme operasyonlarını yapıyoruz. Sığınmacı olmadığı için, mülteci olmadığı için gönderiyoruz. Biraz önce Ömer Bey dedi ya, geri gönderdik mesela, Suriye'ye şu ana kadar 300 binden fazla insan geri gönderildi. Bunların hepsi gönüllü bir şekilde geri döndü. Asla, zoraki bir döndürme politikamız yok. Ancak, sığınmacı, mülteci, uluslararası koruma arayan değilse kendi ülkelerine gönderiyoruz.

Bakın, bu ayrımı iyi yapmanız lazım. Bunların hepsini sınırdan geçiyor zannetmeyin, sınırlarımızdan da geçebilirler. Biz dünyanın en zor sınırlarına sahibiz. Silahlı Kuvvetlerimiz, sınır güvenlik birimlerimiz ciddi şekilde orada... Bakın, kule yapıyoruz, teröristlere rağmen kule yapıyoruz. Teröristler o kulelerin yapılmasını istemiyorlar. Neden? Çünkü kendileri geçecekler. Kaçakçılar yani uyuşturucu kaçakçıları da istemiyorlar, insan tüccarları da onları istemiyorlar; buna rağmen kuleler yapıyoruz, bir şekilde duvarlar yapıyoruz. Bize bazen diyorlar ki: Duvar yaptınız, eleştiriyorsunuz.” Bakın, biz diyoruz ki: Sınırdan kaçak geçmeyin, kapımıza gelin, insani bir şekilde deyin ki: ‘Biz kendi ülkemizde savaştan kaçtık, zulümden kaçtık.’ Sığınma başvurusu yapın, alalım.” Bunların tamamını sınır güvenliği için yapıyoruz aslında. Ama bu yakalamamız bizim kötü olduğumuz anlamına gelmiyor, daha iyi olduğumuz anlamına geliyor. Bunlarla mücadele ediyoruz.

Bir şey daha söyleyeyim: Baştan itibaren İYİ PARTİ'nin -genel politikası bu- bir mülteci düşmanlığı politikası var.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – “Düşmanlığı” dersin itiraz ederim, o kelimeyi reddediyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Tamam.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Vatandaşlık verilmesine karşıyız, ekmeğimizi paylaşırız mültecilerle ama vatanımızı paylaşamayız, kusura bakmayın.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sayın Vekilim, bir İYİ PARTİ milletvekili çıkıp “Suriyelilerin hepsi obezite oldu, kiloları arttı, bel çapları arttı, bunlar Türkiye’de yiyip yiyip yatıyorlar.” diyor ve İYİ PARTİ'nin Genel Başkanı dahi bu konuda bir açıklama yapmıyor.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bunlara girersek çıkamazsın, altında kalırsınız.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Ama siz girdiniz.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bakın, bir AK PARTİ vekilinin ne dediğini ben de ortaya koyarım, bunlar hoş olmaz. Yanlış yapmış...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ha tamam, bunu söylerseniz anlarım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Yani getirip bunu koyarsan ben sana PKK’yla el ele vermiş 10 vekilinizi de sayarım, geçmişte parti yöneticinizi de sayarım, o zaman bu iş başka şeylere çıkar. Girme yani, öyle yerlere girme.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sayın Vekilim siz bir dinleyin, devam edeceğim.

Sizin baştan itibaren kullandığınız bir şey vardı: “Sığınmacılar suç işliyorlar. Bomba atılıyor, bunlar var. Ben, bunlarla bir şekilde yan yana durmak istemiyorum.” Bakın bu bir güvenlik refleksi. Dünyanın her yerinde sığınmacılara kriminal lenslerle bakılıyor. Dünyanın birçok ülkesi de sığınmacılarla, göçmenlerle kurulmuş güçlenmiştir. Sığınmacı dediğimiz insanlar 150 yıl önce aynı ülkenin parçasıydı, bir şekilde. Şimdi bakın, o kriminal lenslerden bir kere kurtulmamız lazım. Bir tek istatistik gösteremez, hiçbir bilim adamı; sığınmacıların yerleşiklerden daha çok suç işledikleriyle ilgili dünyada tek bir istatistik yok. Bunu gösteremeyiz. Ama maalesef... Bakın bu algıya, bu dile destek vermemenizi istiyorum. Bir algı çıksın ortaya, diyelim ki: “Ha, tamam, istatistik yaptık, gelen sığınmacıların yüzde şu kadarı suç işliyor, şu kadarı terör örgütlerine gitmiş.” Bunu görelim -bakın, bilim adamları bunu çalışıyor, insanlar, akademisyenler çalışıyor- ondan sonra konuşalım. Bilim adamları, akademisyenler çalışmış, tersini görmüşler. Yani dolayısıyla bu dili kullanırken... Çünkü bu beraberinde ne üretiyor biliyor musunuz? Sığınmacılara karşı ön yargılar üretiyor. Sığınmacının biri suç işliyor, tüm Suriyeliler suç işlemiş gibi ifade ediliyor.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Affedersiniz. Bakın burada da yanlışınız var. Konya’da sığınmacıların olduğu sokaklarda eğer bir Konyalı “Biz bunlardan memnunuz.” diyorsa...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Diyemezler zaten.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Yapmayın, yani bazı şeyleri konuşalım arkadaşlar. Rahatsız millet ya.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Yani lokal bölgelerde bu tür şeyler olabilir ama bunu genelleştirsek birbirlerine karşı...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – 114 bin Konya’da var, başka...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sayın Vekilim, bakın ben, buna karşı çıkmıyorum. Bakın, ne diyorum? Vatandaşın rahatsızlığı konusuna karşı çıkmıyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ben, orada “terörist” derken bakın “Sınırdaki bekleyenlerle teröristler girdi.” dedim, “Kontrolsüz göçle girdi.” dedim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ama arkadaşlar bakın bu insanlara kapımızı açmasaydık, şu anda Suriye’de uluslararası örgütler diyor ki: “1 milyona yakın insan hayatını kaybetti, bombalarla.”

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – 3,5 milyon.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Biz bu insanlara kapımızı açmasaydık 3 milyon hayatını kaybedecekti.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Açmayın demiyoruz ki ya. Sınırdaki ekmeğini verelim, karnını doyuralım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Raporu konuşalım ya. Şu rapor yani bizim konumuz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Devam ediyorum. Bitiyor. Bence raporu da konuşalım.

Pandemiyle ilgili bir şey söylediniz. Tabii bununla ilgili rakamları isteyelim ancak ben şahsi olarak ırklara, gruplara, etnik kökenlere ayırarak bu tür sayıların verilmesine karşıyım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ben onu kastetmedim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sizin onu kastetmediğinizi biliyorum. Bu, şu yanlışlığı doğrulatabiliyor, hani ola ki... Benim şu ana kadar edindiğim bilgi –ben, o sürecin içindeyim- Suriyelilerdeki coronaya yakalanma oranı çok düşük. Bunu isteyelim. Ama ola ki, çok yüksek olabilirdi. Çünkü bu corona virüsünün kime bulaşacağı belli değil.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ben, insani açıdan sordum ya, başka bir şey değil.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bakın ama bunun sonuçlarını iyi görmemiz açısından.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Ama sonuçları komplikasyonların...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bakın Sayın Vekilim, bunun sonucu ola ki yüksek çıktı, ne oluyor biliyor musunuz bu? Göçmen düşmanlığına, nefret söylemine dönüşebiliyor. Yani bir tek Suriyeliler için düşünmeyin, bir tek göçmenler için düşünmeyin yani başka bir grup için de olabilir bu. Tamam mı ? Yani “Karadenizlilerde şöyle bir sorun çıktı.” dediği andan itibaren sanki oraya karşı bir ön yargı oluşuyor. Şimdi bu insanların coronaya yakalanmasının sebebi kendileri değil, virüs dışarıdan geliyor. Bu rakamları edinelim. Bu rakamların bu şekilde her gün açıklanması yanlış ama gidelim Sağlık Bakanlığına diyelim ki: “Arkadaş, biz Komisyon olarak bunu da merak ediyoruz, nedir?” Bunu edinelim ama kamuoyuyla bu çok paylaşıldığı zaman ciddi dezavantaj ortaya çıkartıyor ve önu alınmaz süreçlere sebep olabiliyor. O yüzden bu tür vakaları ırklara göre değil, genel olarak coğrafyaya göre işte şu ilde şu kadar çıktı, bu ilde bu kadar çıktı diye söylemek daha doğrudur diye düşünüyorum. Yoksa ötekileştirmeyi artıran süreçler. Ama şunu da söyleyeyim... Bakın, ben Göç İdaresinden geldiğim için süreci de takip ediyorum. Hakikaten Suriyelilerin salgına yakalanma oranları Türk vatandaşlarına göre düşük çıktı, şu ana kadar öyle. Ama biz bunu önümüzdeki günlerde Sağlık Bakanlığından –haklı olarak- kendimiz bir şey çağırıp bilgi edinelim.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Aşılama yaptık onlara.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bizi niye aşılamadınız?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bu konuyu Üst Komisyonunda daha çok tartışacağız.

Buyurun Sayın Vekilim.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Şimdi bana bir satışma oldu Başkanım. Denildi ki: “Niye bizi aşılamadınız?”

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Tatlı bir satışma değil mi?

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Tatlı satışmalara her zaman kapımız açık çünkü girer girmez ben de Göç İdaresinden gelmiyorum ama baştan şöyle bir giriş yapacağım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Şimdi bunlar doğru şeyler olmadığı için Başkanım, bilimsel olmayan şeyleri paylaşmamak lazım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Doğru yapmışsınız, aşılama güzel olmuş, iyi olmuş. Hani bizi de yapın ki bulaşmasın.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Tamam, peki..

O kadar çok notum var ki hangisini söyleyeyim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sayın Vekilim şunu kastediyor: Hani biz, Suriyeliler Türkiye’ye gelirken farklı aşılar vurduk ya, “Bu, acaba direnç sistemini artırdı mı?” diye zaman zaman akla geldi ama bu bilimsel olarak ispat edilmiş bir şey değil.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Doğru yapılmış yani. Teşekkür ediyorum.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Ben, Göç İdaresinden gelmiyorum ama bu Suriye’deki iç savaş başlar başlamaz bir vakıfta ben de Suriyelilerle ilgili çalışma yaptım, bizzat evlerini tek tek gezerek. İnsani yardımlar başta olmak üzere eğitimlerine kadar süren bu geçici eğitim merkezlerinin ilk çalışmasını yapıp ondan sonra bu genelleşmesinde naçizane benim de emeğim olan, bu alanı bilen bir kardeşiniz olarak söylüyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Elinize sağlık.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Orada aşılamarı yaptık, hemen çiçek aşısına başladık, işte diğer bütün o çocuk hastalıklarının çoğalmaması noktasında kendi çocuklarımıza yapılan bütün aşılari yaptık. Ciddi şarbon vardı, şarbonla ilgili şeylerimizi yaptık. Yani geldiğimiz bugünde o vakaları görmüyoruz. Devletimizin buradaki iradesini... Ben, bir sivil toplum örgütçüsüydim ama devletle birlikte çalışıyordum, o anlamda sahayı da biraz biliyorum.

Şimdi, tabii çok not aldım yani o kadar çok ki hangisine nereden başlayacağımız bilemiyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Sayın Vekilim, üst komisyona da bıraksak. 14.00’te Genel Kurulda olmamız isteniyor.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Başkanım, bana cevap vermenize gerek yok, Başkanım cevap verdi bana. İsterseniz kendinizi yormayın

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Şöyle notlarımı...

Şimdi benim yüreğimi yaralayan bir şey var. Hani cevap olarak değil de biraz da duygularımın tercümanı olmaya çalışacağım. Şimdi, göçmenlere saldırılar arttı, göçmenlerle ilgili bazı şeyler söyledik, “Onlar işsiz güçsüz kalsın ama biz onlara iş verelim.” gibi bazı söylemler var. Bunun sebebi işte nefret suçu dediğimiz yeni bir suçun ortaya çıkmasına sebep oluyor, yani iktidar partisinin politikalarını eleştirirken çok dikkatli olmamız gerektiğini düşünüyorum. Yani ülke çıkarları, ülkemizin, milletimizin menfaatleri noktasında nasıl komplikasyonlara sebep olacağını düşünerek aslında ortak paydalarımızda o bilinçle hareket etmemiz gerekiyor. Ama maalesef, göçmen politikasında siyasete malzeme yapabilmek adına öyle söylemlerle karşılaştık ki, öyle sosyal medya paylaşımları gördük ki, öyle gazete haberlerini gördük ki, öyle kasıtlı fısıltı haberleri oluşturulduğunu gördük ki; maaş almalarından tutun, efendim “İstismarı yapan, en çok suç işleyenler bunlar. Bizim çocuklarımızın işlerinin onlara verildiği.” söylemleri o kadar çok konuşuldu, o kadar çok üst düzeyde tekrarlandı ki insanların, bu insanlara bakış açısı gerçekten zehirlendi ve ön yargı oluştu. İşte o nefret suçunun tohumları ekildi ve bugün işte bir vaka, bütün o toplumu kapsayacak algıları oluşturdu. Yani bir toptancılık bu da ayırıştırma... İşte İnsan Hakları Komisyonu aslında ayırıştırma, ötekileştirmenin hani olmaması gereken konuşmalarının yapıldığı, bu hassasiyetle, bu incelikle konuşulması, tartışmaların yapılması gereken bir yer olması gerekirken maalesef siyasete malzeme yapılabildiğini gördük. Sözüm meclisten dışarı deyim. Bu kadar nezaketle davranmaya çalışıyorum.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Tamam biz anladık. Efendim, mesajınızı anladık.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Şimdi bir kere bunun altını çizelim. Eğer biz, bunları düşünüyorsak bu söylem dilinden vazgeçmemiz gerekiyor. Yani, dış politikada “İçişleri Bakanı yalan söyledi” söylemi doğru olmuyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yalana yalan denir.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Denmez. Eğer biz siyasetçiyssek onun bir sürü fraksiyonları var, onları kullanabiliriz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Çok açık bir şekilde denir.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Yani eğer toplumda şiddet arttı diyorsak, ayrımcılık arttı diyorsak, ötekileştirme arttı diyorsak bizim buradaki duruşumuz çok önemli çünkü biz 600 milletvekili 83 milyonu temsil eden insanlarız. O yüzden bizlerin çok dikkatli konuşması gerekiyor.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hatta biz, ispatladık bile bu yalanı.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Fakat yalanı ispatlayamıyorsan başka türlü anlamı oluyor...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bakın beni uyardınız kaç kere “Sözümü kesmeyin.” diye, yapıyorsunuz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – 5-6 kez kestiniz, daha hakkım var.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – “Kaşa kaş, göze göz.” diyorsunuz öyle mi?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Espri yaptım.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bakın, Ömer Bey, 150 bin sayısına “yalan” diyemezsiniz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Başka ülkeye geçiş olmadı ki.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Oldu, niye “olmadı” ya?

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Tek anlaşılabileceğiniz bir konuda anlaşılmadınız.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Bakın ben, ciddi bir şekilde araştırdım ve ciddi notlarla geldim.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Tamamlayamadım, lütfen saygı istiyorum.

Eğer gelseydiniz, valimiz aslında dedi ki: Bu sınır kapılarında, o günkü yaşanan durumda, aranan birçok suçluyu oradan geçmek isterken yakalandığını söyledi. Sayıları, verileri de vermişti. Hatırlarsınız arkadaşlar. Aslında bu vesileyle birlikte uzun zamandır aranıp bulunamayan kişiler de kendi eliyle kapana düşmüş oldu, yakalandılar.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Elinize sağlık.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bir kere sınır güvenliğimiz, İçişleri Bakanımızın döneminde o kadar çok arttı ki, ben bizzat Ovacık’a gittim. Helikopterle o kalekolları gördüm, zirvede yalçın kayalıkların üzerinde, sınıra döşenen o duvarları gördüm. Sınır güvenliğimiz yapılmamış dönemde, bu zamana kadar yapılmamış şekilde, en hızlı şekilde yapılıyor. O yüzden bu bombalar da azaldı yani artık bir canlı bomba Meclisin bir köşesinde patlamıyor artık. Dikkat edin yani...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Biliyoruz.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bunlar bu güvenlik tedbirleriyle birlikte alınan ama ertesi güne düzelecek şeyler değil. Zaman gerekiyor ama destek gerekiyor “ama”sız, “fakat”sız, “lakin”siz.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Bugün SİHA uçurmanın insan haklarına aykırı olacağını söyleyecek kadar zavallılarımız var içimizde.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bir şey daha söyleyeyim.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Terörü engellemek için yapılan mücadelede...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bakın, orada gözümüzün önünde gaz bombaları atıldı, kurşun sııldı. Bize de gelebilirdi. Yaralananlar vardı ama ben burada size söylüyorum özellikle Sayın Gergerlioğlu, bir cümlede Yunanistan’ı eleştirseydiniz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Eleştirdim.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bir tane cümle de ben duyamadım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Daha nasıl eleştireyim. Kulağınızı bir kontrol ettirin.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Kuvvetli değildi o zaman.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yunanistan’ın da ağır insan hakları ihlallerini yaptığıı söyledim.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Kuvvetli değildi o zaman. Onun dışında Türkiye Cumhuriyeti’ne söz söylediniz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tutanakları tutan arkadaşlar biliyor. Söylemediğim şeyleri söylüyorsunuz.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Lütfen bir dinleyin.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Yunanistan da ağır insan hakları ihlalleri yapmıştır. Genel Kurulda da bunu söyledim.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bir cümle, ondan sonrası hep bize.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama yani bakın, dinlemeden konuşuyorsunuz.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bizim Dışışleri Bakanımız 150 bin diyor, Yunanistan 5 bin demiş, Yunanistan’ı doğru kabul ediyorsunuz, Türkiye Cumhuriyeti verilerini kabul etmiyorsunuz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Ama Türkiye’de ağır insan hakları ihlalleri var.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Yunanistan’ın verilerini doğru kabul ediyorsunuz. Bu çelişkiyi hatırlatmak istedim.

METİN NURULLAH SAZAK (Eskişehir) – Oradaki durum nedir, orada da insan hakları ihlalleri var.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – İnsan hakları ihlalleri var.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Türkiye Cumhuriyeti’nin açıklamasını kabul etmiyorsunuz, Yunanistan’ın açıklaması böyledir diyorsunuz. Bu nasıl bir çelişki diyorum ve burada kapatıyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Evet, arkadaşlar...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sayın Başkanım, sadece bir şey söyleyeceğim.

Sayın Başkanım, şimdi şöyle bir sıkıntı var. Sayın Cumhurbaşkanımız sağ olsun diyor ki bütün Suriyelileri vatandaş yapacağız. Böyle dediğinizde...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Demedi arkadaşım, ya demedi...

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bütün demedi, kriterlerini söyledi, yapmayın arkadaşlar, böyle olmuyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Fahrettin Bey, hakikaten böyle bir şey yok.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bu konuda tartışmak gerekiyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bunu ne zaman dedi?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Şöyle, şunun için söyledi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bu ne zaman dedi?

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bir müsaade edin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ama Fahrettin Bey, bilgiler yanlış. Ya, demedi böyle bir şey.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – “Kim varsa gelsin.” dedi. “Bütün göçmenlere kucağımız açık.” dedi.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Açmak ayrı, vatandaşlık ayrı...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – “Vatandaş yapacağız.” dedi. Bir müsaade buyurun. Şimdi, bunlar söylendiği zaman toplumda bazı tepkiler oluşuyor.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bakın, siz önce Cumhurbaşkanımıza...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bir müsaade edin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Hayır, etmeyeceğim. Neden etmeyeceğim biliyor musunuz? Bakın, Cumhurbaşkanımız “Bütün Suriyelilere vatandaşlık vereceğiz.” demedi. Böyle bir cümlesini gösterin oturup konuşalım. Ama “Gerekirse vereceğiz.” dedi, ayrı bir şey. “Hepsine” demedi ama. Bakın “hepsine” demedi.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Tamam, bir dakika...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bunu da söyleyeyim. Bu vatandaşlık süreçleri sığınmacılar için dünyanın her yerinde öngörülen bir süreçtir. Bunu kim dedi biliyor musunuz? Neyse demeyeyim.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Atay Bey, sağolun.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bir cümle söyleyebilir miyim? Başkanım, Başkanım, bir cümle lütfen.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Öğretmenlik yaptın mı Atay Bey?

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Fahrettin Bey, bir cümle...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Kaymakamlık yaptın da öğretmenlik yaptın mı?

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Yapmadım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sanki öğretmen gibi gayet güzel anlatıyorsunuz. Filan ülkede böyle. Ya Güzel kardeşim, ben, benim ülkeme bakarım. Bana İtalya’da 1 milyon göçmen var demenin, bir anlamı yok. Sen onu başkasına anlat. Bak ben de sivil toplumdan geliyorum. Ben devleti en az senin kadar bilirim. Kusura bakma, kaymakamlık yaptın ama...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Verdiğiniz sayıyı açıklarken mantığınız yanlış.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Ya, yanlışsa düzeltirsin.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Biz bunları yakalıyorsak, tamam mı başarıya ulaştığımız demektir.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bununla başarı olarak övünebilirsiniz.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ben size söylüyorum bakın, bundan önce...

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Sen oradan bakar övünürsün. Ben de şunu söylerim: Neden soktun kardeşim buraya, devletsin sen derim. Niye sınırları kevgire dönderdin derim. Ben de bunu sorarım size...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Ben de size açıkladım ya.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Açıklamaların Türkiye Cumhuriyeti’ne getirdikleri komplikasyonları...

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Bakın, bunların yarısı yasa dışı duruma düşenler. Sınırdan geçenler diye düşünmeyin hepsini. Bakın, sınırdan legal geçip yaşa dışı duruma düşenler. Avrupa’dakiler de böyle. Ama biz daha önce bunları görmüyorduk, şimdi tek tek görüyoruz. Bence üst komisyonda tartışalım.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Güzel bilgilere sahip oluyoruz, öğretmen gibi anlatıyorsun. Çok teşekkür ederim.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Kayda girmesi için bir şey diyeceğim.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Arkadaşlar, şunu net olarak ifade edeyim, şu notu kaçırmayalım. Netice itibarıyla biz o sınıra gittik, -iç politikamızla ilgili eleştirileriniz olabilir- orada şunu gördük, bunu kaçırmayalım: Sığınmacıların geri itildiğini, bir şekilde horlandığını gördük daha önce ama ilk defa biz sığınmacıların üzerine gaz bombası atıldığını, gerçek kurşunların atıldığını, bir şekilde onların yaşam haklarını ihlal edildiğini gördük.

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Bu gözler gördü.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Polisin müdahale ettiğini de gördük. Bunu da söyleyin.

FAHRETTİN YOKUŞ (Konya) – Bunu yapanları lanetliyorum.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Değerli arkadaşlar, pazartesiye kadar görüşlerinizi bekliyoruz.

Ömer Bey, pazartesiye kadar görüşleri bekliyoruz.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Şerh mi gönderiyoruz?

RADİYE SEZER KATIRCIOĞLU (Kocaeli) – Fahrettin Bey, Doyran köyündeki köylüler oradaki bütün sığınmacılara her gün kazan kazan yemek pişiriyorlar. Sayın Gergerlioğlu, bunu da söyleseydiniz, Doyran köyündeki köylüler kazan kazan yemek pişirmiş oradaki kişilere vermiş, böyle bir milletiz, bunu söyleyin lütfen. İnsanımızla övünün, milletimizle övünün.

ALT KOMİSYON BAŞKANI ATAY USLU – Şerh veya katkı yani bu bir rapor. Bu cümleler çıksın, gelsin, desin, pazartesi saat 11.00’e kadar sunalım. Biz de haftaya üst komisyon da görüşmek istiyoruz.

Teşekkür ederiz.

Toplantımız bitmiştir.

Kapanma Saati: 14.05

